

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Olağanüstü Zirvesi, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde yapıldı.

"Afet-Acil Durum Yönetimi ve İnsani Yardım" teması ile Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde yapılan zirveye, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Dönem Başkanı Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev ile gözlemci ülkeleri temsilen KKTC Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, Macaristan Başbakanı Viktor Orban ve Türkmenistan Halk Maslahatı Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov katıldı. Zirve alanında, tarihte kurulan 16 Türk devletini temsil eden bayraklar ve askerler de yer aldı.

Azerbaycan'ın teklifiyle, büyük depremler yaşayan Türkiye ile dayanışma için düzenlenen zirvede, afetler ve etkileriyle mücadelede ve diğer konularda işbirliğinin geliştirilmesine dair konular ele alındı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın ev sahipliğinde, "Birliğimiz gücümüzdür" vizyonu ile düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Olağanüstü Zirvesi'nde konuşan liderler dünyaya, "Asrın felaketi" karşısında oluşturdukları dayanışmanın güçlenerek devam edeceği mesajını verdi.

Türk Devletleri Teşkilatı liderlerinden birlik ve dayanışma mesajı

Cumhurbaşkanı Erdoğan, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi'nde düzenlenen Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Olağanüstü Zirvesi'nin kapanışında konuşmada liderlerin zirvedeki kıymetli görüş ve değerlendirmelerinin gelecek döneme ışık tutacağına işaret ederek, teşkilatın önceliklerinin iletilmesi ve somut projelerin hayata geçirilmesi için çalışmalarını kararlılıkla sürdüreceklerini söyledi.

Aile meclisinin görünürlüğünü, uluslararası itibarını ve bütünleşmeye katkısını ileri seviyelere taşımak için gayrete devam edeceklerini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, kardeşlik hukukunun tezahürü bu zirveye vesile olan Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'e ve Dönem Başkanı Özbekistan'a teşekkür etti. Cumhurbaşkanı Erdoğan, şunları kaydetti:

"Deprem felaketinin açtığı yaraları sarmakta olduğumuz bu zorlu süreci, dayanışma ve iş birliği içinde atlatacağımıza inanıyorum. Bugünkü işaretlelerimiz, Türk dünyasının afetlere hazırlık seviyesini artırması ve bu alanda iş birliğini güçlendirmesi bakımından faydalı olacağından eminim. Türk dünyası olarak birliğimiz gücümüzdür. Bu vesileyle sizleri bir kez daha saygıyla, muhabbetle selamlıyorum. Katılımınız ve katkılarınız, bizleri bahtiyar eyledi."

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) liderleri ise, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybedenlere rahmet ve yaralılara acil şifa diledikleri konuşmalarında şunları aktardı;

AZERBAYCAN

Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev, Azerbaycan ve Türkiye'nin her zaman hem iyi hem de kederli günlerde birbirinin yanında olmayı sürdürdüğünü kaydederek gelecek süreçte de bunun böyle olmaya devam edeceğini vurguladı.

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği sayesinde Türkiye'nin bu depremin sonuçlarının üstesinden geleceğini ifade eden Aliyev, Erdoğan'ın siyasi, diplomatik ve manevi desteği sayesinde 2. Karabağ Savaşı'nın ilk

saatlerinden en son gününe kadar Türkiye'nin desteğini yanlarında gördüklerini belirtti.

Aliyev, 44 gün süren savaş boyunca Türk halkının da Azerbaycan'ın yanında olmaya devam ettiğini söyledi. Haziran 2021'de Türkiye ile Azerbaycan arasında Şuşa Beyannamesi'nin imzalandığını anımsatan Aliyev, bu beyannamenin Karabağ Zaferi'ni taçlandırdığını ve ittifak çerçevesinde yürütülen ikili ilişkilere de katkı sağladığını ifade etti.

Aliyev, geçen 20 yıl içinde Erdoğan'ın liderliğinde Türkiye'nin zaferlerle dolu bir yol üzerinde saygıdeğer şekilde ilerlediğini belirterek "Türkiye, sadece bölgede değil, tüm dünyada sözü geçen bir ülke haline gelmiştir. Aynı zamanda bir güç odağı olmuştur." ifadelerini kullandı.

Aliyev, Türkiye'nin tüm dünyada saygıyla anıldığını ve dünyadaki herkesin Türkiye'nin askeri gücünü ve savunma sanayisindeki başarısını imrenerek izlediğini söyledi.

Aliyev, Azerbaycan'dan arama kurtarma ekipleri, sağlık personeli ve gönüllülerden oluşan 940 kişilik grubun Türkiye'deki deprem bölgesine gönderildiğini dile getirerek, "Türkiye'ye gönderilen arama kurtarma ekiplerinin sayısı bakımından Azerbaycan birinci ülke oldu." ifadelerini kullandı.

KKTC

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Cumhurbaşkanı Ersin Tatar, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin herkesi derinden üzdüğünü belirterek, hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralılara acil şifalar ve Türk halkına geçmiş olsun dileklerini ilettiler.

KKTC'nin de diğer ülkeler gibi imkânları çerçevesinde uzman personeli olabildiğince hızlı şekilde deprem bölgesine gönderdiğini söyleyen Tatar, Kıbrıs Türk halkının da çeşitli kampanyalar düzenleyerek yardımları Türkiye'ye iletildiğini belirtti.

Türkiye'nin büyük ve güçlü bir devlet olduğunu dile getiren Tatar, "Türkiye Cumhuriyeti yaralarını en kısa zamanda sarmaya muktedir yüce bir devlettir. Bu çabalarında, şüphem yoktur ki, bizler KKTC olarak ve hepimiz TDT'yi oluşturan ülkeler olarak, Türkiye Cumhuriyeti'yle dayanışma içerisinde üzerimize düşen ne varsa tüm imkânlarımızı seferber ederek yerine getireceğiz." diye konuştu.

Tatar, deprem felaketinin yaralarının sarılmasına yoğun şekilde devam edildiği bu günlerde düzenlenen bu zirvenin hem zamanlama hem de dayanışmanın artırılması açısından çok önemli olduğunun altını çizdi.

Bu bağlamda "Türk Devletleri Teşkilatı Sivil Koruma Mekanizması"nın oluşturulmasına yönelik mutabakatın son derece önemli olduğunu vurgulayan Tatar, yapılacak çalışmalara imkân, tecrübe ve kabiliyetleriyle katkı vermeye hazır olduklarını ve bu zirvenin tüm katılımcı kardeş devletlere faydalı olmasını dilediğini belirtti.

"KKTC, Doğu Akdeniz'de Türk dünyasının hak ve çıkarlarının temsilcisi"

KKTC'nin Doğu Akdeniz'deki Türk varlığının, Türk dünyasının hak ve çıkarlarının temsilcisi ve yılmaz bekçisi olduğunun altını çizen Tatar, "1983 yılında büyük mücadelelerle, kendi kaderimizi tayin etme hakkımızı kullanarak kurduğumuz devletimizi tüm zorluklara rağmen ileriye taşıma yönünde mücadelemize devam ediyoruz." dedi.

Tatar, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Birleşmiş Milletlerin 77. Genel Kurulu konuşmasına atıf yaparak KKTC'nin resmi olarak tanınması ve Kıbrıs halkına uygulanan izolasyonun kaldırılması çağrısının TDT üye devletleri için de büyük önem taşıdığına inandığını söyledi.

"Değerli liderler, birliğimiz gücümüzdür. Sizlerden istihramım haklı davamızda bizleri desteklemeniz, Kıbrıs Türk halkıyla dayanışmanızı her platformda göstermeniz ve Türk dünyasının hak ve çıkarlarının bölgedeki temsilcisi olan devletimizin uluslararası alanda hak ettiği statüyü elde etme mücadelesine katkı koymanızdır. Halkıma uygulanan insanlık dışı izolasyonu da birlikte aşacağımıza inanıyor, bu doğrultuda sizlerden somut adımlar beklediğimizi de ifade ediyorum."

Tatar, "Mücadelemiz büyüktür, zorludur. Ancak bu dava ortak davamızdır. Bu noktada Türk dünyasının Doğu Akdeniz'deki serhat bekçileri olmaya ve sizlerin de desteği ile dimdik ayakta durmaya devam edeceğiz. Unutulmaması gerekir ki bizim varlık mücadelemiz Kıbrıs Adası'ndaki Türk varlığını unutturmak isteyenlere ve onu yok sayanlara karşıdır." şeklinde konuştu.

KIRGIZİSTAN

Kırgızistan Cumhurbaşkanı Sadır Caparov, Kırgızların Türk halkıyla yakın tarihi bağlarının süregeldiğini belirterek, "Yüzyıllar boyunca halklarımızın yakınlığı ve bağları devam etmiş ve bundan sonra da devam edecektir. Biz her zaman sizin yanınızdayız." dedi.

Türkiye'nin doğusundaki deprem felaketinin muazzam yıkıma ve çok sayıda kişinin hayatını kaybetmesine sebep olduğunu belirten Caparov, "Bu zirve gerçekten çok tarihi olay sonrası gerçekleştiriliyor. Bu bağlamda depremlerde yakınlarını kaybedenlere başsağlığı dileklerimi ifade etmek istiyorum." dedi.

Kırgızistan olarak Türk Devletleri Teşkilatı üyeliğine büyük önem verdiklerini vurgulayan Caparov, "Teşkilatın içerisinde acil müdahale mekanizmasının geliştirilmesine ihtiyaç var. Sivil koruma mekanizmasını oluşturma çalışmalarının daha da hızlandırılması gerekiyor." diye konuştu.

Caparov, Türkiye'nin bu zorlukların üstesinden geleceğinden emin olduğunu dile getirerek, "Kırgız halkının her zaman Türk halkıyla tarihi bağları olagelmıştır. Yüzyıllar boyunca halklarımızın yakınlığı ve bağları devam etmiş ve bundan sonra da devam edecektir. Biz her zaman sizin yanınızdayız." ifadelerini kullandı.

Yakında dost ve kardeş Türkiye'de seçimlerin düzenleneceğine işaret eden Caparov, "Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a seçimlerde başarı diliyorum çünkü kendisinin liderliğinde gerçekleştirilen reformlar, Türk halkını kalkınmaya ve refaha taşıyacaktır." dedi.

MACARİSTAN

Macaristan Başbakanı Viktor Orban, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremler nedeniyle başsağlığı dileyerek, ülkesinin Türkiye'ye arama kurtarma ekipleriyle destek verdiğini belirtti.

Ülkesinin Türkiye'ye yönelik yardımları sürdürdüğünü de kaydeden Orban, bu kapsamda 100 tondan fazla tıbbi malzeme daha yollamak için planlama yaptıklarını söyledi.

Türkiye'nin son yıllarda ciddi bir şekilde geliştiğini ve kendisinin de buna bizzat şahit olduğunu dile getiren Orban, şöyle devam etti:

"İlk kez Türkiye'ye 2000 yılında başbakan olarak gelmiştim ve 10 yıldan fazla bir süredir Cumhurbaşkanı (Recep Tayyip) Erdoğan'la çalışıyorum. Geçen 23 yıl içerisinde Türkiye'deki gelişimi, Türkiye'deki harika ilerlemeyi müşahade ettim. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliği altında gerçekleşen bu harika ilerlemeyi gözlerimle gördüm. Eminim gelecek süreç içerisinde de bu devam edecektir. Sayın Cumhurbaşkanı sizi temin ederim ki gelecek süreç içerisinde, yeniden inşa sürecinde destek vermekten gurur duyuyoruz."

Macaristan'da 1848-1849 Özgürlük Savaşları'nın 175'inci yıl dönümünün kutlandığını, o dönemde Avusturya ve Rusya'ya karşı özgürlük mücadelesi veren Macarlara Osmanlı Devleti'nin kapılarını açtığını ifade eden Orban, Türk-Macar dostluğunun çok eskilere dayandığını ifade etti.

Rusya-Ukrayna savaşının Avrupa'yı ciddi bir şekilde etkilediğini, ülkesinin de Ukrayna'nın komşusu olduğunu vurgulayan Orban, Ukrayna'da Macar azınlığın yaşadığını ve Rusya-Ukrayna savaşında Macarların da hayatlarını kaybettiğini aktardı.

Rusya-Ukrayna savaşında bir an önce ateşkes sağlanması ve barış ilan edilmesi gerektiğini kaydeden Orban,

savaş nedeniyle Avrupa'nın yeniden yapılandığını ve bunun Türk Dünyası üzerinde de etkisinin olacağını belirtti.

Orban, "Cumhurbaşkanı Erdoğan'a da müteşekkirim. Kendisi başarılı bir şekilde bu savaşın iki tarafı arasında müzakereleri başlatan tek kişidir. Ancak bu şekilde barışa ulaşabiliriz. Barışa verdiği katkılar nedeniyle Sayın Erdoğan'a müteşekkirdiğimizi belirtmek isteriz." dedi.

TDT üyelerinin de Rusya-Ukrayna savaşında barışın sağlanmasını desteklediğini ifade eden Orban, "TDT üyelerine de barış seslerini daha güçlü bir şekilde dillendirmemize katkı verdikleri için teşekkür etmek isterim. Günbegün savaşa itilen insanlar var, o nedenle barışın sesini duymak, barış dileklerinin sesinin daha güçlü çıkması çok önemli. Burada küresel çoğunluğa baktığımız zaman zaten ülkelerin çok büyük bir kısmı barış istiyor." diye konuştu.

Küresel çapta bloklaşma yerine tüm ülkeler arasında bağlantıların oluşmasından yana olduklarına dikkati çeken Orban, "(Küresel bloklaşmalar arasında diyalog kurulmasında) Türk dünyası, Türk devletleri, kilit bir rol oynayacaktır." dedi.

ÖZBEKİSTAN

Özbekistan Cumhurbaşkanı Şevket Mirziyoyev, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerin ardından Özbekistan halkının, dostlarının başına gelen bu zorlu günlerde hep bir ağızdan "Türkiye seninleyiz" diyerek Türk kardeşlerinin yardımına koştuğunu söyledi.

Türk halkı ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a depremde ölenler için bir kez daha taziyelerini ileten Mirziyoyev, dost Türkiye topraklarındaki benzeri görülmemiş yıkıcı depremlerin sonsuz bir üzüntü ve acıya neden olduğunu, bu korkunç felaket sonucu çok değerli anne babaların, kardeş ve bacıların, çocuk ve evlatların hayatını kaybettiğini ve mağdur olduğunu, hiçbir şeyin bu kaybın yerini dolduramayacağını belirtti.

Kardeş halkların binlerce yıldır karşılıklı uyum, birlik ve dayanışma içinde çeşitli zorlukları ve sorunları cesurca aştığına dikkati çeken Mirziyoyev, "Özbekistan halkı, dostlarımızın başına gelen bu zorlu günlerde hep bir ağızdan 'Türkiye seninleyiz' diyerek Türk kardeşlerinin yardımına koştu." dedi.

Bu korkunç faciada hayatını kaybeden on binlerce masum insanın hatırasını asla unutmayacaklarını dile getiren Mirziyoyev, "Vaktinden önce hayatını kaybeden tüm insanların parlak hatırasına özel bir saygı göstermek amacıyla her yıl 6 Şubat'ın TDT çerçevesinde 'Kurbanları Anma ve Dayanışma Günü' ilan edilmesini teklif ediyorum. Biz, depremin merkezlerinden biri olan ve Özbek arama kurtarma ekibinin görev aldığı Hatay'a bağlı Ovakent'te yapılacak inşaat çalışmalarına katkıda bulunmak istiyoruz. Burada inşa edeceğimiz güzel evler, modern okul ve altyapı tesislerinin yakın dostluğumuz ve dayanışmamızın parlak bir simgesi olacağına eminim." diye konuştu.

Mirziyoyev, ayrıca afetten etkilenen bölgelerden gelen yaşlıları ülkesine davet ederek sağlıklarına kavuşmaları ve dinlenmeleri, İmam Buhari, İmam Tirmizi, İmam Maturidi ve Bahaüddin Nakşibend gibi büyük atalarının türbelerini ziyaret etmeleri için tüm koşulları sağlayacaklarını söyledi.

Mirziyoyev, acil durumların önlenmesi ve sonuçlarının ortadan kaldırılması amacıyla teşkilat bünyesinde sistematik iş birliği platformunun oluşturulmasını ve bu platform çerçevesinde belirli mekanizmaların kurulmasını önerdi.

Bu çerçevede teşkilat bünyesinde doğal afetlerin ve acil durumların önlenmesine yönelik çok taraflı bir anlaşmanın geliştirilmesi gerektiğini kaydeden Mirziyoyev, ayrıca acil durum bakanlıkları arasındaki iş birliklerinin önemli ölçüde etkinleştirilmesi, ilgili bakanlıkların bir sonraki toplantılarında en öncelikli alanlarda ortak eylem programının geliştirilmesi gerektiğini dile getirdi.

Mirziyoyev, ayrıca böylesine beklenmedik ve zor zamanlarda sosyal ve ekonomik sorunların çözümü için yardımlaşma mekanizması oluşturulmasının önemini vurguladı.

Özbek lider, "Bir önemli konu da bilimsel teknolojik alanlarda elde ettiğimiz başarılar depremler, sel, su taşkınları orman yangınları, fırtınaları da önceden tahmin edebilme ve erken uyarı sistemlerinin hala önemli olduğunu göstermekte. Bu durumu derinlemesine inceleme ve alanda bilgi ve teknolojileri genişçe uygulama, çok önemli verimli neticeler verecektir. Bu kapsamda, teşkilatımız kapsamında, doğal afetler izleme ve tahlil analiz merkezinin inşa edilmesi ve Taşkent'te kurulması konusundaki teklifimizi destekleyecek şekilde Türk Devletleri Teşkilatı'nın uluslararası ihtisas kuruluşları ile de pratik işbirliğini güçlendirmemiz gerekiyor." dedi.

Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın yeniden adaylığına destek

Mirziyoyev, Türkiye'deki seçimlerle ilgili şu ifadeleri kullandı:

"Bu yıl Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluşunun 100. yıl dönümü kutlanacak. Bununla beraber, son 20 yıl içerisinde kardeşim muhterem Recep Tayyip Erdoğan zat-ı devletleri başkanlığında Türkiye Cumhuriyeti'nin uluslararası arenadaki itibarı ve nüfuzu artmıştır. Devletin küresel ekonomi ve politikadaki yeri ve etkisi giderek artmaktadır. Modern ve kudretli Türkiye'nin bugünkü tüm başarıları ve elde ettiği kazanımlarında hürmetli Cumhurbaşkanı'nın emsalsiz katkıları olduğunun özellikle altını çizmek istiyorum. Dolayısıyla tüm kardeş halklarımız adına, Türk halkına müracaat ederek seçimlerde muhterem Recep Tayyip Erdoğan zat-ı devletlerinin adaylığını desteklemeleri için bir çağrıda bulunmak istiyoruz."

TÜRKMENİSTAN

Türkmenistan Halk Maslahatı Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov, ülkesinin gelecek zirvede Türk Devletleri Teşkilatına (TDT) tam üye olacağını ümit ettiğini söyledi.

Bu zirveye TDT gözlemci üye ülkesinin temsilcisi olarak değil aynı zamanda TDT Aksakallar Konseyi üyesi olarak katıldığını ifade eden Berdimuhamedov, "Gelecek zirvede Türkmenistan'ın Devlet Başkanı'nın katılımıyla TDT'ye tam üye olarak kabul edilmesini ümit ediyorum." dedi.

Berdimuhamedov, Kahramanmaraş merkezli 6 Şubat'ta meydana gelen depremlere ilişkin, "Depremde binlerce kişi vefat etti, depremde hayatını kaybedenlere Allah'tan rahmet, yaralananlara ise acil şifalar diliyorum." ifadesini kullandı.

Zirvenin ana konusunun doğal afetler ve olağanüstü halleri yönetmek olduğunu belirten Berdimuhamedov, "Türk devletleri olarak dayanışma sağlamamız, birbirimize destek vermemiz ve birlik olmamız önemli." şeklinde konuştu.

Berdimuhamedov, Türkmenistan'ın bağımsızlığını destekleyen ilk ülkenin Türkiye olduğunu anımsatarak, iki ülke arasında siyasi, ticari-ekonomik, kültürel-insani alanlarda birçok iş birliğinin ve projenin hayata geçirildiğini aktardı.

Türkmenistan'ın dünyada tarafsızlık statüsünün iki defa tescil edildiğini dile getiren Berdimuhamedov, tarafsızlık statüsünün tescillenmesinde de Türkiye'nin Türkmenistan'ı desteklediğini ifade etti.

"Türkmen gazını sizin ülkenize taşımak meselesini değerlendirmeye hazırım"

Türk girişimcilerin 2000 senesinden itibaren Türkmenistan'da hayata geçirdiği projelerin toplam maliyetinin 110 milyar 382 milyon 53 bin dolar olduğu bilgisini veren Berdimuhamedov, "Daha dün 1,5 milyar dolar değerinde 3 yeni inşaat projesinin temelini attık. Bu inşaat projelerinde yine Türk kardeşlerimize ve girişimcilere inandık ve onlara teslim ettik. Gelecekte de bu tür projeleri hayata geçirmek için Türk girişimciler ile çalışmaya devam edeceğimizi belirtmek istiyorum." dedi.

Türk Cumhuriyetleri kapsamında büyük projelerin hayata geçirilmesi ile ilgili konuşan Berdimuhamedov, şunları kaydetti:

"Eğer biz Türk dili konuşan ülkelerle hukuk ve kanunlarımızı güçlendirirsek, çeşitlendirme politikası ile her bir Türk kardeşimizin ailesine Türkmen sıcaklığını taşıyabiliriz. İlk olarak, Türkmen gazını sizin ülkenize taşımak meselesini değerlendirmeye hazırım. Enerji konusunda ise eğer gerekirse doğal gaz boru hattının yanında elektrik enerji hattının taşınması konusunu da görüşmeye hazırız. Gelecekte hayata geçirilmek üzere bu tür büyük projelerin bizi beklediğini ifade etmek istiyorum."

Berdimuhamedov, TDT üye ülkelerinin coğrafi konumlarının sismik bölgelerde yer aldığını ifade ederek, "Bu ise zaman zaman deprem gibi doğal afetlerin yaşanmasına sebep oluyor. Bu yüzden sismik bölgelerin güvenliği konusunda çalışmaların yapılması önemli. TDT kapsamında konuyla ilgili güzel teklifler yapıldı ve biz de kendi adımıza jeodinamik ve jeofizik alanlarının temeli ile ilgili iş birliğini başlatmayı teklif ediyoruz." şeklinde konuştu.

Kültürel insani alanlar hakkında değerlendirmelerde bulunan Berdimuhamedov, "Gelecek yıl büyük şair ve düşünür Mahtumkulu Firaki'nin doğumunun 300. yıl dönümü dolayısıyla etkinlikler düzenlenecek. TÜRKSOY tarafından 2024 senesinin Mahtumkulu Firaki Yılı ilan edilmesi ve Türk dünyası kültür başkenti olarak Türkmenistan'ın Anev kentini seçilmesini vurgulamak istiyorum. Bu alanda verdiğiniz destek için size teşekkür ediyorum. İnşallah gelecekte gözlemci üye olarak değil, TDT tam üye ülkesi olarak hepimizi Türkmenistan'a bekliyorum." ifadelerini kullandı.

"Cumhurbaşkanı Erdoğan'ı barış alanında Nobel ödülüne aday olarak gösteriyoruz"

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ile ilişkilerinin uzun yıllara dayandığını dile getiren Berdimuhamedov, "Hürmetli kardeşim Recep Tayyip Erdoğan ile biz 22 senedir yakından tanıyoruz. Bu dönem zarfında Türkmenistan'a verdiğiniz destek için Türkmen halkı adına size teşekkür ediyorum." dedi.

Berdimuhamedov, Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın dünyada saygın bir siyasi şahsiyet olduğunu belirterek, "O sadece kendi halkına değil aynı zamanda tüm Müslüman halklarının barış içerisinde yaşaması için büyük gayretler sarf ediyor. Erdoğan, bölgede ve dünyada barış ve güvenliği, sürdürülebilir kalkınmayı sağlamak ve uluslararası ilişkilerde karşılıklı anlayış konusunda büyük çalışmalar gerçekleştiriyor. Bunları göz önüne alarak biz de Türkiye Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ı barış alanında Nobel ödülüne aday gösteriyoruz ve bu alandaki tekliflerin tümünü destekliyoruz. Erdoğan gerçekten de bu uluslararası ödüle layık bir yönetici." şeklinde konuştu.

KAZAKİSTAN

Kazakistan Cumhurbaşkanı Kasım Cömert Tokayev, 6 Şubat'ta meydana gelen Kahramanmaraş merkezli depremlerde hayatını kaybedenlerin yakınlarına ve Türk halkına başsağlığı dileyen Tokayev, Kazakistan hükümeti ve milleti olarak depremlerden hemen sonra kardeş Türkiye'ye yardım eli uzattıklarını belirtti.

Tokayev, "Arama kurtarma ekiplerimiz ivedilikle yardıma koştu. En ehil, en nitelikli uzman ekiplerimiz, ekipmanlarıyla arama kurtarma çalışmalarına katıldı. Kardeş ülkeye hem insani hem maddi yardım sağlandı." dedi.

Yıkıcı depremlerle sarsılan Türkiye'nin acısına Kazak halkının kayıtsız kalmadığına dikkati çeken Tokayev, "Bizde 'asar' diye bir yardım geleneğimiz var. Bu amaçla Kazakistan'dan Anadolu'ya yardım etmek için birçok gönüllü vatandaşımız geldi ve burada yorulmadan çalışmalara katıldı. Gerçekten bu tür temiz yürekli insanları ortak görev için bir araya getirmek çok önemli. Bundan dolayı teşkilatımızın üye devletlerini bu sene Astana'da gerçekleşecek Gönüllüler Forumu'na davet ediyorum." diye konuştu.

"Deprem bölgesinde sosyal tesis inşa etmeye hazırız"

Kardeş Türkiye'ye destek olmayı sürdüreceklerinin altını çizen Tokayev, "Halkımız, 'Birlikte kaldırılan yükün ağırlığı hafif olur.' der. Bu bağlamda deprem bölgesinde sosyal tesis inşa etmeye hazır olduğumuzu belirtmek isterim. Eminim bu, bizim Türk halkıyla içinde olduğumuz samimiyetin göstergesi olacaktır." ifadelerini kullandı.

Tokayev, kardeş ülkelerin her zaman birbirlerini desteklemesi gerektiğine dikkati çekerek, Kahramanmaraş merkezli depremlere ilişkin, "Türk devletleri, mükemmel bir birlik ve dayanışma örneği gösterdi." dedi.

Türk halkının zorluklardan her zaman güçlenerek çıktığını dile getiren Tokayev, "Bu sefer de kardeşlerimizin sizin (Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan) tecrübeli liderliğiniz sayesinde bu zorluğun üstesinden geleceğine inancım tamdır." diye konuştu.

"Teşkilatımızın uluslararası seviyede hak ettiği yeri alması çok önemlidir"

Tokayev, TDT ülkeleri arasında doğal afetleri önlemek için çabaların birleştirilmesi gerektiğine işaret ederek, "Bu nedenle, TDT çerçevesinde ortak acil durum gücünün oluşturulmasını öneriyorum. Bunu 2016'da Kırgızistan ile birlikte kurduğumuz Almatı'daki Olağanüstü Durumlar ve Deprem Riskini Azaltma Merkezi temelinde oluşturabiliriz." dedi.

Bunun yanı sıra Tokayev, afetle mücadelede hızlı koordinasyon sağlanması için üye ülkelerin arama kurtarma ekipmanlarının listesini oluşturmayı önerdi.

Tokayev, mevcut küresel jeopolitik ve ekonomik durumda Türk dünyasında iş birliğini güçlendirmenin önemine işaret ederek, "Bu bağlamda teşkilatımızın uluslararası seviyede hak ettiği yeri alması çok önemlidir." dedi.

Bu yıl TDT dönem başkanlığının Kazakistan'a devredileceğini kaydeden Tokayev, TDT Devlet Başkanları Zirvesi'nin de ekim ayında Türkistan'da yapılacağını bildirdi.

Uluslararası toplumun bu zor günlerde Türkiye'ye destek vermesinin Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın saygın itibarı ve yaptığı hizmetlerin sonucu olduğunu kaydeden Tokayev, "Bu yıl Türkiye Cumhuriyeti, kuruluşunun 100. yılını kutlayacak. Türkiye'nin uluslararası alandaki etkisi ve itibarı gerçekten çok güçlü. Bu bağlamda Recep Tayyip Erdoğan'ın emeği ve katkısı apaçık ortada diye düşünüyorum. Kendisine Cumhurbaşkanlığı ve Meclis seçimlerinde başarılar diliyorum. Türk halkı size gerekli desteği verecektir diye inanıyorum." değerlendirmesinde bulundu.

KUBANIÇBEK ÖMÜRALİYEV

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Genel Sekreteri Kubaniçbek Ömüraliyev, Türkiye'de meydana gelen ve tüm Türk dünyasını üzen deprem felaketi nedeniyle "Birliğimiz Gücümüzdür" diyerek bir araya geldiklerini aktaran Ömüraliyev, Türk halkına ve Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a taziyelerini iletti.

Ömüraliyev, 6 Şubat'ta meydana gelen büyük deprem felaketinin ardından bu zirve girişimini, Azerbaycan Cumhurbaşkanı İlham Aliyev'in dile getirdiğini belirterek bu şekilde gayriresmi zirvelerin yılda bir kez düzenlenerek geleneksel hale getirilmesinin büyük öneme sahip olduğunu söyledi.

Ortak kültürü, dili, yaşamları ve gönülleri olan halkları temsil ettiklerini kaydeden Ömüraliyev, TDT ülkelerinin acil durum konusunda çalışan bakanlıklarının AFAD ile yakın iş birliğinde mümkün olan her türlü yardımı yaptığını ifade etti.

Ömüraliyev, bu yardımlar arasında sahra hastanesi kurulması, ekipman ve ilaç sağlanmasının bulunduğunu belirterek Türkiye'de yaşayan vatandaşların da gönüllü olarak Türk halkına bu zorlu zamanlarda yardımcı olmaya çalıştığını dile getirdi.

Karabağ çatışmasında ve diğer zorluklarda da kimseyi yalnız bırakmadıklarını anımsatan Ömüraliyev, aynı şekilde şimdi de bu zor zamanlarda birbirlerini yalnız bırakmayacaklarını ifade etti.

Ömüraliyev, Bakü Zirvesi'nde Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın sözlerine atıf yaparak "Dede Korkut'tan bir söz aktarmıştınız; 'Dost iyi günde çağırıldığında kötü günde ise çağırılmadan gelendir' demiştiniz. Bizler de Türk devletleri olarak Türkiye'yi ve kardeş Türk milletini yalnız bırakmadık." dedi.

TDT Genel Sekreteri olarak deprem bölgelerini ziyaret ettiğini söyleyen Ömüraliyev, yerel yetkililerle görüşüp orada oluşturulan kampları ve sahra hastanelerini gördüğünü ifade etti.

Ömüraliyev, ziyareti sırasında afet bölgesindeki ihtiyaçlarla ilgili bilgi aldığını ve kendi ülkelerinden daha fazla yardımda bulunmak isteyenlere bu bilgileri aktardıklarını belirtti.

Bu afetin, acil durumlara başa çıkabilmek ve müdahale edebilmek için ciddi adımlar atılması gerektiğini gösterdiğine dikkati çeken Ömüraliyev, TDT kapsamında da buna yönelik bir mekanizma oluşturulmasının önemine işaret etti.

Ömüraliyev, dünyanın zor bir dönemden geçtiğini, yaşadıkları coğrafyaların büyük siyasi dönüşümlerin merkezinde yer aldığını kaydetti.

"Uluslararası arenadaki bu sistemsel değişimlerde güvenlik, göç, enerji ve diğer sektörlerdeki krizler, hayatımızı doğrudan etkileyen sorunları kapımıza kadar getiriyor ve bu olgu bizi zor kararlar almaya zorluyor." ifadelerini kullanan Ömüraliyev, küresel tehdit ve zorlukların belirli fırsatları da ortaya çıkardığını vurguladı.

Ömüraliyev, TDT çerçevesinde ikili ilişkilerin ve çok taraflı iş birliklerinin geliştiğini belirterek şunları kaydetti:

"Teşkilatın Genel Sekreteri olarak ülkelerimiz arasında birlik havasının oluşmasında Türk Devletleri Teşkilatı platformunun büyük rol oynadığına yürekten inanıyorum. Teşkilatımız kendimizi kardeş halklar olarak tanıma yeteneğimizi artırdı ve eminim ki halklarımız, milletlerimiz daha da yakın hale gelmek için çalışmalarına devam edecektir."

TDT'nin İstanbul ve Semerkant zirvelerinde alınan kararların iş birliklerini çeşitli seviyelere yükselttiğini vurgulayan Ömüraliyev, büyük çaplı kuruluş haline geldiklerini ve teşkilatın sadece adının değil yapısının da değiştiğini söyledi.

BİNALİ YILDIRIM

Türk Devletleri Teşkilatı Aksakallar Konseyi Başkanı Binali Yıldırım, yaptığı konuşmada, Asrın felaketi olarak kabul edilen yıkıcı deprem sonrası Türk Devletleri Teşkilatı mensubu bütün ülkelerin imkânlarını seferber ederek deprem bölgesine koştuklarını ifade eden Yıldırım, Türk dünyası sivil toplum örgütleri ve vatandaşlarının da adeta devletleriyle yarışarak depremedelere destek olduklarını söyledi.

Yıldırım, tarihi İstanbul Zirvesi'nde teşkilatın adının Türk Devletleri Teşkilatı olarak değiştirildiğini ve yapısının daha da güçlendirildiğini anımsattı.

"İstanbul Zirvesi sonrası gerçekleştirilen aktif çalışmaların semeresi görüldü"

Aksakallar Heyeti'nin yeniden tanımlanarak teşkilat çalışmalarında daha aktif katkı sağlayacak hale getirildiğini vurgulayan Yıldırım, şunları söyledi:

"İstanbul Zirvesi sonrası gerçekleştirilen aktif çalışmaların semeresi görülmüş, başta Türkmen halkının lideri Türkmenistan Halk Maslahatı Başkanı Gurbanguli Berdimuhamedov olmak üzere gözlemci ülkeler dâhil bütün ülkeler, Aksakal atamasını gerçekleştirmiştir. Türk Devletleri Teşkilatı liderlerine, Aksakallar Heyeti'nin güçlendirilmesi ve daha etkin hale getirilmesi konusunda verdiği desteklerden dolayı şükranlarımı sunuyorum. Kısa süre önce Özbekistan Aksakalı Bahtiyar Seyfullah Bey'i kaybettik. Kendisine Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun.

Binali Yıldırım, İstanbul ve Semerkant zirvelerinin oluşturduğu birliktelik iklimi ve kararlılığın ülkeler arasındaki

somut projelere de yansımaya başladığını aktardı.

İstanbul'da 2021'de yapılan zirvede, Türk Dünyası 2040 Vizyonu'nun kabul edildiğini, Türk Yatırım Fonu kurulma kararı alındığını anlatan Yıldırım, 2022 Semerkant Zirvesi'nde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin (KKTC) gözlemci üye olarak ittifakla kabul edildiğini anımsattı.

"Ekonomik altyapının geliştirilmesine katkı sunacağız"

Türk Devletleri Teşkilatı 2022-2026 Strateji Belgesinin de uygulamaya başlandığına dikkat çeken Yıldırım, şu değerlendirmelerde bulundu:

"Üye ülkelerimiz arasında bu bağlamda Ticaretin Kolaylaşması Belgesi ile Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşması imzalanmış, Basitleştirilmiş Güvenlik Gümrük Koridoru kurulması karara bağlanmıştır. Bu kararların temel amacı daha önce de liderlerin bahsettiği gibi ülkelerimiz arasındaki ticaretin artırılması ve dolayısıyla refahın geliştirilmesidir.

Aksakallar Konseyi olarak önümüzdeki süreçte zat-ı devletlerinizin destekleriyle teşkilatımızın gündeminde bulunan ekonomik altyapının geliştirilmesi ve entegrasyonu, sınır geçişlerinin kolaylaştırılarak aramızdaki ticaretin artırılması gibi konular yanında ortak dil, kültür, tarih alanlarında da katkı sunmaya devam edeceğimizi ifade etmek istiyorum."

Yıldırım, gelecek hafta Türk dünyası için asırlardan beri milli bayram olarak kutlanan Nevruz ve İslam dünyası için çok önemli olan ramazan ayını birlikte karşılayacaklarını anımsattı.